| | |
|---|---|
| Súd: | Okresný súd Žilina |
| Spisová značka: | 51C/26/2023 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 5123203169 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 20. 01. 2025 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | JUDr. Michaela Perďochová |
| ECLI: | ECLI:SK:OSZA:2025:5123203169.11 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Michaelou Perďochovou, v spore žalobcu: 2/ A. B., C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, štátny občan SR, právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Chlapík s.r.o., so sídlom Sládkovičova 167/13, Žilina, IČO: 47 232 072, proti žalovaným: 1/ E. F., C. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, štátny občan SR, právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Halagan, s.r.o., so sídlom Framborská 253/21, Žilina, IČO: 50 626 329, 5/ Slovenská kancelária poisťovateľov, IČO: 36 062 235, so sídlom Bajkalská 19B, Bratislava, právne zast. MGA IURIS s.r.o,, so sídlom Cukrová 14, Bratislava, IČO: 47 233 028, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

**r o z h o d o l :**

I. Žalovaní 1/ a 5/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 9.000,- Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamieta.

III. Žalobcovi 2/ priznáva voči žalovaným 1/ a 5/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

**o d ô v o d n e n i e :**

1. Žalobkyňa 1/ G. B. a žalobca 2/ A. B. sa žalobou doručenou súdu dňa 12.04.2023 domáhali uloženia povinnosti spoločne a nerozdielne žalovaným: 1/ E. F., 2/ H. I., 3/ Union poisťovňa, a.s., zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ každému sumu 30.000,-Eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ďalších žalovaných, ako aj náhrady trov konania.

2. Žalobu skutkovo odôvodnili tým, že dňa XX.XX.XXXX zomrel vo veku 26 rokov p. J. B., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom C. D. K. XXX, a to syn žalobkyne 1/, o ktorého sa spolu so žalobkyňou od jeho narodenia staral a vychovával žalobca 2/. K usmrteniu p. J. B. došlo pri dopravnej nehode, ktorú ako vodič spôsobil vodič E. F., ktorý viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, ev.č. L.. Vodič (obžalovaný) E. F. bol ako vinník dopravnej nehody uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa ust. § 149 ods. 4 Tr. zák. rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 28T/98/2020-401 zo dňa 27.06.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 1To/104/2022 -439 zo dňa 10.01.2023, právoplatným čo do výroku o vine dňa 27.06.2022, v ostatnej časti dňa 10.01.2023, a odsúdený k trestu odňatia slobody vo výmere 4 roky, so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ako aj k trestu zákazu činnosti viesť akékoľvek motorové vozidlá na doživotie. Poukázali na znenie § 1, 11 Občianskeho zákonníka, čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, čl. 8 bod 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení Protokolov na tento Dohovor nadväzujúcich (publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 209/1992 Zb., označovaný aj ako Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd), čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (publikovaná v Zbierke zákonov pod č. 23/1991 Zb.), čl. 17 bod 1 a 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (publikovaný v Zbierke

zákonov pod č. 120/1976 Zb.), ktoré pojmy ako „súkromie“, „súkromný život“ alebo „rodina“, „rodinný život“ bližšie nedefinujú. Nakoľko základné práva a slobody je podľa Ústavy SR potrebné vykladať a uplatňovať v zmysle a duchu medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, pri vymedzení pojmu „súkromie“, „súkromný život“ je nevyhnutné prihliadať na príslušnú judikatúru týkajúcu sa predovšetkým článku 8 bod 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Európsky súd pre ľudské práva pri aplikácii a interpretácii článku 8 bod 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách vo svojom rozhodnutí vo veci Niemietz z roku 1993 (A 251-B, § 29) podáva nasledovné vyjadrenie definície pojmu „súkromný život“: „Európsky súd nepovažuje za možné alebo nutné pokúšať sa o vyčerpávajúcu informáciu pojmu „súkromný život“. Avšak bolo by veľmi reštriktívne obmedzovať tento pojem na „vnútorný kruh“, v ktorého rámci môže jednotlivec žiť svoj vlastný život podľa ľubovôle a úplne z neho vylúčiť vonkajší svet nezahrnutý do tohto kruhu. Rešpektovanie súkromného života musí zahrňovať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami. “ Vzhľadom k vyššie uvedenému je možno konštatovať, že právo na súkromie sa neobmedzuje iba na slobodné rozhodovanie fyzickej osoby o sprístupňovaní skutočností týkajúcich sa jej súkromia iným osobám a na ochranu proti neoprávneným zásahom do tohto oprávnenia fyzickej osoby, ale s poukazom na myšlienku Európskeho súdu pre ľudské práva vyjadrenú v citovanom rozhodnutí, právo na súkromie musí zahrňovať do určitej miery aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami. Nerozlučnou súčasťou súkromného života je aj rodinný život, ktorý okrem iného zahrňuje i vzťahy medzi rodinnými príslušníkmi, resp. blízkymi príbuznými (medzi manželmi, rodičia a deti, medzi deťmi navzájom a pod.). Právo na súkromie teda v tomto smere inkorporuje oprávnenie fyzickej osoby vytvárať, udržovať a rozvíjať interpersonálne vzťahy na emocionálnej báze, o to viac vzťahy medzi príslušníkmi rodiny budované na dlhodobých a citovo mimoriadne silných vzájomných väzbách. Právo na ochranu súkromia a rodinného života s naznačeným obsahom, je čiastkovým osobnostným právom fyzickej osoby, resp. čiastkovým právom na ochranu osobnosti fyzickej osoby v zmysle ust. § 11 Občianskeho zákonníka. V zmysle konštantnej rozhodovacej činnosti súdov SR a ČR, ako aj početnej odbornej literatúry možno uzavrieť, že ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujú právny základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jeho blízkej osoby. V prípade, že interpersonálne väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže deštrukciou takýchto vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať podobu i náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V takomto prípade je daná aktívna legitimácia tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, nakoľko právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli aj ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka. Ďalej uviedli, že zomrelý J. B. žil až do svojej smrti v spoločnej domácnosti so žalobcami v obci C. D. v rodinnom dome súp. č. XXX, ich vzťahy boli silné a intenzívne. Aj napriek tomu, že žalobca 2/ nebol biologickým otcom zomrelého, vychovával a staral sa o neho od jeho narodenia, resp. už v čase tehotenstva jeho matky. So žalobkyňou 1/ sa zoznámil ešte v čase, keď bola tehotná, začali spoločne žiť a po narodení syna J. tvorili rodinu a žijú v spoločnej domácnosťí v právnom vzťahu ako druh a družka aj doposiaľ. Spolu tvorili plne fungujúcu, súdržnú rodinu s dobrými sociálnymi, morálnymi, kultúrnymi a citovými väzbami, pričom rovnako aj žalobca 2/ považoval J. B. za svojho vlastného syna. V dôsledku nečakanej a tragickej smrti syna, žalobcovia prežívali a aj v súčasnosti naďalej prežívajú nielen pocity žiaľu, úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale nenávratným spôsobom stratili i možnosť viesť s ním súkromný a rodinný život. Odo dňa jeho smrti sú ochudobnení o sféru prirodzených ľudských vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o vzájomnú lásku a o radosť so spoločne strávených chvíľ. Zomrelý mal v čase svojej smrti 26 rokov, teda bol v produktívnom veku, výrazným spôsobom pomáhal svojim rodičom, nielen opätovaním potrebnej starostlivosti, nakoľko sú už v pokročilom veku a so zhoršeným zdravotným stavom, pomoci v rámci domácnosti, starostlivosti o rodinný dom, ale rovnako aj finančne. Spoločne trávili mnohé chvíle, navštevovali sa vzájomne so starými rodičmi a ostatnou rodinou v Bytči, Kolároviciach, so žalobcom 2/ chodievali na hríby, žalobca 2/ často chodieval na jeho futbalové zápasy, nakoľko zomrelý hrával futbal za FK Lietavská Lúčka, Durčiná, bol v obci dobrovoľným hasičom, v čase sviatkov spolu s ostatnými mladými v obci chodievali koledovať, žalobcovia boli na neho hrdí, čím boli rodinné a osobné väzby medzi členmi rodiny prirodzene ešte viac upevnené a zblížené.

Žalobcovia však v dôsledku tragickej dopravnej nehody o tieto legitímne nádeje, že ich syn im bude nápomocný v ich starobe a chorobe, na ktorého sa spoliehali aj do budúcnosti, že zároveň bude pre nich „potešením“ v podobe jeho budúcej vlastnej rodiny a vnúčat (mal vážnu známosť), nenávratne prišli. V ich živote nastal zlom, ktorý sa im darí prekonávať len veľmi ťažko, čo sa predovšetkým odzrkadlilo v ich zdravotnom stave. Obaja majú problémy so srdcom, krvným tlakom a viaceré pridružené ochorenia, v dôsledku ktorých sú odkázaní na vysokú dávku medikamentov. Žalobkyňa 1/ pre svoj zhoršený zdravotný stav bola viackrát hospitalizovaná. Protiprávnym konaním žalovaného 1/ došlo k nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov a tým k zásahu do ich osobnostných práv. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov fakticky neodstrániteľná, so smrťou syna sa doposiaľ nevyrovnali. Zásah do práva žalobcov na ochranu súkromia a rodinného života ako čiastkových osobnostných práv chránených §11 Občianskeho zákonníka, podľa žalobcov spočíva v zavinenom konaní pôvodcu zásahu - vodiča osobného motorového vozidla E. F., ktorý v daný deň 13.04.2020 viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, ev. č. L., napriek tomu, že nebol držiteľom vodičského oprávnenia. Vodič osobného motorového vozidla žalovaný 1/ zavinil dopravnú nehodu, narazil do chodca J. B., pričom tento utrpel mnohopočetné zranenia životne dôležitých orgánov nezlučiteľné so životom, ktorým v dôsledku poúrazového šoku a šoku zo straty krvi na mieste dopravnej nehody podľahol, teda sa dopustil trestného činu (prečinu) usmrtenia podľa ust. §149 ods. 4 Tr. zák. Je nepochybné, že trestný čin je protiprávnym konaním (§ 8 Trestného zákona), a to dokonca najzávažnejším protiprávnym konaním fyzickej osoby. Na jeho spáchanie sa vyžaduje zavinenie páchateľa, ktoré je však z pohľadu naplnenia zákonných predpokladov na vznik občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do práva na ochranu osobnosti irelevantné. Protiprávnosť (neoprávnenosť) zásahu v zmysle ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka je totiž vybudovaná na objektívnom princípe, pričom podstatné v tomto smere je len to, či takýto zásah je objektívne spôsobilý vyvolať následky spočívajúce v porušení, či len obmedzení osobnostných práv dotknutej fyzickej osoby chránených ustanoveniami o ochrane osobnosti a či pôvodca zásahu konal v rozpore s povinnosťami vyplývajúcimi preňho z právneho poriadku. Vzhľadom na viazanosť občianskoprávneho súdu v zmysle § 193 CSP, protiprávnosť konania vodiča motorového vozidla vo forme trestného činu je preukázaná a súd je povinný z odsudzujúceho rozsudku vychádzať, a to s poukazom na citované rozsudky súdov. Týmto protiprávnym zásahom bolo zároveň neodstrániteľným spôsobom zasiahnuté do práv žalobcov na ich súkromný a rodinný život a spôsobená im značná a doživotná citová (nemajetková) ujma. Intenzitu zásahu do práv žalobcov zvyšuje skutočnosť, že úmrtie syna bolo pre žalobcov úplne nečakané a preto zdrvujúce. Významná je aj bližšie neurčiteľná doba pôsobenia nepriaznivého následku zásahu do osobnostných práv žalobcov. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi dvoma skutočnosťami je v právnej teórii definovaná ako vzťah príčiny a následku. Inak povedané, príčinná súvislosť existuje všade tam, kde jedna skutočnosť (následok) by nenastala nebyť existencie inej skutočnosti (príčiny). Je nesporné, že v dôsledku protiprávneho zásahu došlo k nepriaznivému následku v podobe usmrtenia syna žalobkyne 1/ ale aj žalobcu 2/, ktorý J. B. považoval sa svojho vlastného, a tým k vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcov spočívajúcej v porušení ich práva na súkromie a rodinný život tak, ako to má na mysli ust. § 11 Občianskeho zákonníka. Neoprávneným zásahom do práva na súkromie žalobcov došlo k vážnej ujme oboch žalobcov, mimoriadne traumatizujúcej skutočnosti v ich živote, ktorá je nezvratná a svojou povahou neodstrániteľná. Následky protiprávneho zásahu nie je možné uviesť do pôvodného stavu, či ich odstrániť morálnou satisfakciou, pretože žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a spravodlivo zmiernená vzniknutá nemajetková ujma oboch žalobcov, a to práve z dôvodu nereparovateľnej povahy vykonaného zásahu. Podľa žalobcov ani finančné zadosťučinenie nemôže žiadnym spôsobom odčiniť negatívne dopady tragickej nehody na ich osobnostné práva, avšak túto hmotnú satisfakciu vnímajú ako určité gesto slušnosti a spravodlivosti. Preto sa žalobcovia domáhajú ochrany svojej osobnosti formou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka. Možnosť náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v prípade žalobcov možno vyvodiť aj zo všeobecnej zásady spravodlivosti uplatňovanej v demokratických právnych štátoch, v zmysle ktorej je „nemravné akúkoľvek ujmu neodškodniť“. Vzťah medzi rodičom/-mi (matkou, otcom) a jeho/ich dieťaťom/deťmi je unikátny, nenahraditeľný a s ničím nezameniteľný. Závažnosť vzniknutej citovej ujmy u oboch žalobcov je vzhľadom na ich hlboký a prirodzený vzťah k zomrelému mimoriadna, a to aj s ohľadom na intenzitu, rozsah a trvanie vzniknutej nemajetkovej ujmy. Žalobcovia považovali za mimoriadne obtiažne a veľmi emotívne peniazmi oceňovať stratu ich milovanej osoby - syna, ktorý už nikdy nebude súčasťou ich života. Z týchto dôvodov si jednotlivé sumy z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ako právneho prostriedku ochrany osobnosti uplatňujú tak, že ich ustálenie je výsledkom vnútorných pocitov oboch žalobcov. Žalobcovia si z uvedeného právneho titulu uplatňujú každý sumu 30.000,- Eur. K otázke pasívnej solidarity žalovaných 1/ - 3/ uviedli, že

keďže ustanovenia o ochrane osobnosti v Občianskom zákonníku zodpovednostný vzťah za zásah do osobnostných práv dotknutej fyzickej osoby v dôsledku absencie výslovnej právnej úpravy neupravujú je namieste použitie analógie legis, tak ako ju predpokladá ustanovenie § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a teda na takýto vzťah v konkrétnom prípade pri určení osoby zodpovednej za zásah aplikovať ustanovenie § 420 ods. 2 v nadväznosti na ustanovenie § 427 Občianskeho zákonníka. V danej veci bol podľa ust. § 149 ods. 4 Tr. zák., právoplatným trestným rozsudkom uznaný vinným z prečinu usmrtenia syna žalobcov, keď ako vodič dopravného prostriedku spôsobil z nedbanlivosti dopravnú nehodu, následkom ktorej J. B. zahynul. Tým je preukázaná subjektívna zodpovednosť (za zavinenie) žalovaného 1/ za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov, pričom z trestného konania majú vedomosť o tom, že vlastníkom a držiteľom osobného motorového vozidla, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, je p. H. I., priateľka/družka vinníka E. F., ktorý nehodu spôsobil. Predmetné motorové vozidlo bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 3/ na základe Zmluvy č. 0074155187. Ak všeobecne platí, že za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá prevádzateľ motorového vozidla, potom per analogiam tiež platí, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú osobnosti fyzickej osoby touto prevádzkou zodpovedá takisto prevádzateľ - žalovaná 2/ H. I. na základe objektívnej zodpovednosti (zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov) danej analogickým použitím ust. § 427 Obč. zák. Žalovaný 3/ Union poisťovňa, a.s. je poisťovateľom žalovanej 2/, u ktorej bolo motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, ev.č. L. v čase tragickej dopravnej nehody povinne zmluvne poistené pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou tohto motorového vozidla. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona a podľa poistných podmienok, t j. uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, okrem iného i škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (§ 4 ods. 2 písm. a). Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov spojených s liečením, strata na zárobku a pod.), ale aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona, akými sú napr. bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 OZ), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujmám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t.j. aj ujmám imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada (odškodnenie). Aj podľa právnej úpravy poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v smerniciach Rady Európskych spoločenstiev, resp. neskôr Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie (Smernica Rady č. 72/166/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, Druhá Smernica Rady č. 84/5/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, Tretia Smernica Rady č. 90/232/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, Smernica č. 2000/26/ES Európskeho parlamentu a Rady o aproximácii právnych predpisov Členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení smerníc Rady č. 73/239/EHS a 88/357/EHS - Štvrtá smernica o poistení motorových vozidiel, Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 72/166/EHS, 84/5/EHS, 88/357/EHS a 90/232/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/26/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktoré všetky boli transponované /prebraté do právneho poriadku SR/ zákonom č. 381/2001 Z.z. a jeho neskoršími novelami) sú členské štáty povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistného krytia nezostali neuhradené. V súlade s týmto cieľom sa úpravou povinného poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel okrem iného vyžaduje, aby bolo zabezpečené, že poistná zmluva pokrýva akúkoľvek škodu a zároveň aby bolo zaručené poškodeným osobám, ktoré utrpia ujmu alebo škodu následkom havárie motorového vozidla, poskytnutie poistného plnenia a priame právo na podanie žaloby proti poisťovateľovi zodpovednej osoby, pričom podľa citovaných smerníc sa za „poškodeného“ považuje akákoľvek osoba (ktorá utrpela ujmu alebo škodu následkom dopravných nehôd) oprávnená na náhradu (odškodné), pokiaľ ide o akúkoľvek škodu alebo ujmu spôsobenú motorovými vozidlami (čl. 1 ods. 2 Smernice 72/166/EHS). Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka tak spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovanej 2/ za škodu spôsobenú

prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona. V tomto závere ich utvrdzuje aj právoplatný Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k.11Co/12/2009-370 zo dňa 03.03.2010. K zdôvodneniu pasívnej legitimácie žalovaného 3/ ďalej žalobcovia uviedli, že účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k z. č. 381/2001 Z.z. je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu zákona č. 381/2001 Z. z. (gramatický výklad), resp. vychádzajúci z ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich finančnému bankrotu. Zároveň by to mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude vymožiteľná, čím de facto dôjde v konečnom dôsledku k odmietnutiu poskytnutia spravodlivosti poškodeným osobám. Neprijateľnosť týchto dôsledkov preto vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Napokon pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Predmetný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie (pozn. podrobne vymenovaných vyššie), ktoré boli nahradené teraz platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto nová smernica (rovnako ako ňou nahradené smernice) síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú tak aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje majetkovú škodu aj nemajetkovú škodu (napr. rozsudok Súdneho dvora z 06.05.2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA). Všetky vyššie uvedené argumenty žalobcov vo vzťahu k pasívnej legitimácii žalovanej v 3. rade ohľadne náhrady nemajetkovej ujmy boli potvrdené tiež všeobecne známym Rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-22/12 zo dňa 24.10.2013 (prípad Haasová). K rovnakým právnym záverom vo vzťahu k pasívnej legitimácii žalovanej 3/ ohľadne náhrady nemajetkovej ujmy dospel aj Ústavný súd SR vo svojom uznesení č. k. III. ÚS 646/2015-30 zo dňa 16.12.2015.

3. K žalobe sa vyjadril žalovaný 3/ podaním doručeným súdu dňa 05.05.2023, ktorý nesúhlasil s tým, že by bol v tomto konaní pasívne vecne legitimovaný. Tvrdenie žalobcov, že žalovaný 3/ je poisťovateľom žalovanej 2/, t.j. že u žalovaného 3/ bolo motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, ŠPZ: L. v čase tragickej dopravnej nehody povinne zmluvne poistené pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou tohto motorového vozidla nepodložili žiadnym dôkazom. Žalovaný 3/ lustrovaním vo svojej databáze motorové vozidlo ŠPZ: L. neeviduje a ani žalovanú 2/. Žalovaný 3/ lustroval aj na webovej stránke Slovenskej kancelárie poisťovateľov a v databáze mu bol vyhľadaný automobil s ŠPZ M. hoci vyhľadával vozidlo s ŠPZ L.. Žalovaný 3/ potvrdzuje, že bol poisťovateľom vozidla s ŠPZ M. a poistníkom bol F. K.. Porovnávaním VIN N., žalovaný 3/ dospel k tomu, že sa jedná o totožné vozidlo zn. Škoda Fabia, ale nakoľko došlo k zmene majiteľa dňa 12.02.2020 a od 14.02.2020 malo vozidlo s VIN N., ŠPZ: L., tak podľa § 9 ods. 1 písm. b) poistenie zodpovednosti zaniklo zápisom prevodu držby motorového vozidla na inú osobu v evidencii vozidiel a to dňa 14.02.2020. Žalovaný 3/ túto informáciu zistil nahliadnutím do databázy dopravného inšpektorátu, kde majú jednotlivé poisťovne prístup. Okrem toho považoval požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy za neprimeranú a tvrdenia žalobcov za všeobecné.

4. K žalobe sa vyjadrili žalovaní 1/ a 2/ podaním doručeným súdu dňa 25.5.2023, v ktorom žalovaná 2/ namietala pasívnu vecnú legitimáciu, a to z dôvodov v zmysle ustanovenia § 430 Občianskeho zákonníka, nakoľko v rámci trestného konania - v prípravnom konaní vedenom pod ČVS: ORP-332/1-VYS-ZA- 2020 bol dňa 14.04.2020 vypočutý aj žalovaný 1/ v procesnom postavení obvineného a na strane 8 zápisnice o výsluchu obvineného vo svojej výpovedi zo dňa uviedol: „Včera bol Veľkonočný pondelok, chodili sme s E. D. po dedine. Keď sme prišli, vypili sme si nejaký alkohol, my dvaja sme potom išli pre J. B. a G. O. a s tým, že pôjdeme do Trstenej, čo je časť Rajeckej Lesnej. Išiel som domov, zobral som kľúče od auta svojej družky, a to Škoda Fabia, EČ: L.. Priateľka o tom nevedela.“

V zmysle uvedeného preto žalovaná 2/ namietala vecnú pasívnu legitimáciu a navrhovala, aby súd konanie voči nej zastavil. Zároveň uviedla, že Union poisťovňa, a.s. nie je poisťovateľom žalovanej 2/, u ktorej bolo motorové vozidlo značky Škoda Fabia, EČ: L. v čase tragickej dopravnej nehody povinne zmluvne poistené pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou tohto motorového vozidla. Žalovaná 2/ predložila súdu dôkaz, že uvedené motorové vozidlo bolo poistené v čase poistnej udalosti v spoločnosti KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurace Group, a to poistkou číslo: 6 606 926 577 podľa návrhu poistnej zmluvy č. 3619093219 uzatvorenej medzi žalovanou v rade 2/ a poisťovňou KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurace Group dňa 14.02.2020 na obdobie od 14.02.2020 do 13.02.2021. Čo sa týka výšky uplatneného nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy žalovaní považovali náhradu nemajetkovej ujmy za neprimeranú. Súčasná právna úprava nestanovuje výšku nemajetkovej ujmy. Z pomerne ustálenej judikatúry súdov pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy pre pozostalých vyplýva, že výška náhrady by mala vychádzať z preukázania vzťahu medzi príbuznými a zomrelým, existenčná závislosť príbuzných na zomrelých, vek zomrelých ale aj postoj škodcu ku skutku, ktorý spáchal. Žalobcovia v žalobe žiadnym spôsobom nepreukazujú dôvodnosť výšky uplatneného nároku. Žalovaný 1/ prejavil ľútosť nad svojim konaním a to nielen z dôvodu, že usmrtil človeka, ale predovšetkým z dôvodu, že to bol človek, ktorého poznal a bol jeho kamarátom. Táto tragická udalosť zasiahla psychicky aj žalovaného 1/, ktorý skončil v rukách odborníkov psychiatrov. Žalovaný 1/ si uvedomuje, že pre každého rodiča je extrémne traumatizujúce, ak prežije svoje dieťa. Avšak priznaná suma nemajetkovej ujmy by mala byť primeraná okolnostiam každého jednotlivého prípadu a súdy v rámci Slovenska by mali rozhodovať obdobne aj z dôvodu, aby tieto rozhodnutia neboli prekvapivé. Poukazovali na judikatúru súdov Slovenskej republiky, ktoré v obdobných veciach rozhodovali, že týmito súdmi bola výška nemajetkovej ujmy priznaná v podstatne nižšej sume.

5. Žalobcovia v replike doručenej súdu dňa 26.06.2023 žalobu voči žalovaným 2/ a 3/ vzali v celom rozsahu späť a navrhovali konanie voči nim zastaviť s tým, že žiadnemu z účastníkov neprizná nárok na náhradu trov konania. Zároveň s poukazom predložené listiny, a to Poistnú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zo dňa 14.02.2020 č. 6 606 926 577 uzatvorenú medzi poistníkom H. I. ako vlastníčkou predmetného motorového vozidla EČV: L. s poisťovateľom KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Bratislava, rozšírili žalobný návrh o účastníka na strane žalovaných, a to KOOPERATIVA poisťovňa, a.s.

6. Uznesením č. k. 51C/26/2023-72 zo dňa 15.08.2023 súd konanie voči žalovaným 2/ a 3/ zastavil a žalovanej 2/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/. Žalovanému 3/ nárok na náhradu trov konania nepriznal. Zároveň pripustil vstup ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného a to žalovaného 4/ Kooperativa poisťovňa, a.s.. Na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 10Co/136/2023-142 zo dňa 15.11.2023 uznesenie okresného súdu o náhrade trov konania medzi žalovanou 2/ a žalobcami 1/ a 2/ zmenil tak, že žalovanej 2/ náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/ nepriznal. Vo zvyšnej časti zostalo uznesenie nedotknuté.

7. Žalovaný 4/ vo vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 06.10.2023 namietal svoju pasívnu vecnú legitimáciu v spore z dôvodu, že vozidlo v čase dopravnej nehody - 13.04.2020 nebolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 4/, čo dokladoval predloženými dokladmi. Nespochybnil, že dňa 14.02.2020 spolu so žalovanou 2/ uzatvoril poistnú zmluvu č. 6606926577, predmetom ktorej bolo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. Škoda Fabia s EČV: L.. Predmetná poistná zmluva však zanikla ku dňu 13.3.2020 24:00 (t.j. pred dopravnou nehodou) z dôvodu nezaplatenia poistného v zákonnej jednomesačnej lehote v súlade s § 9 ods. 4 zákona číslo 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Zmluva bola uzatvorená na neurčito so začiatkom poistenia od 14.02.2020, s ročným poistným obdobím (resp. s poistným obdobím na jeden rok, v tomto prípade za poistné obdobie od 14.02.2020 do 13.02.2021) a s periodicitou úhrady poistného 1x ročne vo výške 109 Eur. Prvé ročné poistné obdobie bolo od 14.02.2020 do 13.02.2021 s výškou poistného v sume 109 Eur, pričom prvom dňom poistného obdobia bol deň 14.02.2020. Žalovaná 2/ predpísané poistné neuhradila v zákonom stanovenej lehote vôbec, čo malo za následok zánik poistnej zmluvy priamo zo zákona. Zároveň namietal premlčanie nároku s poukazom na § 15 a § 101 Občianskeho zákonníka, ako aj na rozhodnutia NS SR sp. zn. 2MCdo/9/2013, sp. zn. 2Cdo/278/2007, 5Cdo/265/2009 a sp. zn., 2Cdo/194/2011 Neoprávneným zásahom je smrteľná dopravná nehoda, pri ktorej došlo k úmrtiu p. J. B.. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. K smrteľnej dopravnej nehode a k zásahu do práv žalobcu došlo v danom prípade 13.04.2020, preto trojročná premlčacia lehota uplynula 14.04.2023. Žalobcovia si svoj

nárok voči žalovanému 4/ uplatnili podaním doručeným súdu dňa 26.06.2023, t.j. po uplynutí všeobecnej premlčacej doby. Zároveň namietal výšku nemajetkovej ujmy, ako aj solidaritu na strane žalovaných.

8. Žalovaný 1/ doručil súdu dňa 28.03.2024 vyjadrenie, v ktorom namietal výšku nemajetkovej ujmy a poukázal, že poškodený mal v čase nehody 26 rokov, žalobca 1/ 65 rokov a žalobca 2/ 63 rokov, pričom svoje tvrdenia o finančnej závislosti od poškodeného nepreukázali. Žalovaný 1/ je vo výkone trestu odňatia slobody, čo je tiež určitou satisfakciou pre žalobcov, zároveň vinu nepopieral, vyjadril ľútosť nad spáchaním skutku a pred jeho spáchaním viedol riadny život. Poukázal aj na svoje majetkové pomery, s tým, že má 33 rokov, má mladú rodinu, ktorá ho potrebuje z finančného hľadiska aj pre výchovu dcéry. Nehodou bol sám zasiahnutý, nakoľko poškodený bol jeho kamarát, bol liečený v psychiatrickej ambulancii Poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS/288/2017 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/140/2018 poukazujúc na to, že rodičom plnoletého zosnulého bola priznaná nemajetková ujma vo výške 10.000,-Eur a suma 3320,-Eur pozostalým príbuzným, ktorí neboli s poškodeným v priamom príbuzenskom pomere. Uvedené sumy považoval za primerané.

9. Žalobca 2/ doručil súdu dňa 02.04.2024 vyjadrenie, v ktorom oznámil, že žalobkyňa 1/ dňa XX.XX.XXXX zomrela. Zároveň vzal žalobu voči žalovanému 4/ späť a navrhoval zastavenie konania a nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému 4/. Okrem toho rozšíril aj svoj žalobný návrh o účastníka na strane žalovaných, a to Slovenskú kanceláriu poisťovateľov a navrhoval vstup tohto účastníka do konania poukazujú na ust. § 24 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z. . Nesúhlasil s tvrdením žalovaného 4/ o premlčaní nároku s poukazom na uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/252/2021 a sp. zn. 9Cdo/181/2020 a s poukazom na § 104 Občianskeho zákonníka a teda premlčacia doba začala plynúť až dňa 13.04.2021, t. j. za rok po dopravnej nehode zo dňa 13.04.2020 a teda nárok žalobcu nie je premlčaný.

10. Uznesením č. k. 51C/26/2023 - 166 zo dňa 17.04.2024 súd výrokom I. konanie voči žalobkyni 1/ a žalovanému 4/ zastavil. Výrokom II. žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni 1/ nepriznal. Výrokom III. žalovanému 4/ náhradu trov konania nepriznal. Výrokom IV. pripustil, aby do konania pristúpil ďalší účastník na strane žalovaného a to žalovaný 5/ Slovenská kancelária poisťovateľov. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť vo vzťahu k výroku IV. dňa 07.05.2024.

11. Žalovaný 5/ doručil súdu dňa 02.05.2024 vyjadrenie k žalobe, v ktorom poukázal, že pri posudzovaní samotného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a jeho výšky je nevyhnutné prihliadnuť aj na to, aby došlo k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, no zároveň aj na požiadavku nezneužívania tohto inštitútu na neprípustné obohacovanie. Žalobcom 2/ uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy tieto kritériá však nezohľadňuje a je aj v kontexte rozhodovania súdov v obdobných veciach nezodpovedajúci. Jednou zo skutočností, ktoré je súd pri rozhodovaní o výške o náhrade nemajetkovej ujmy zohľadniť, sú aj okolnosti, za ktorých k zásahu do osobnostných práv došlo. Tieto však bez pochybností zo žalobcami predložených dôkazov nevyplývajú. Nevyplývajú z nich totiž všetky okolnosti, za ktorých k dopravnej nehode došlo (a to nielen na strane vodiča vozidla Škoda, ale prípadne aj iných zúčastnených osôb vrátane samotného J. B., resp. okolností mimo sféry dispozície jednotlivých osôb). Tieto skutočnosti boli zisťované v trestnom konaní vedenom Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 28T/98/2020, ktorý za týmto účelom žiadal pripojiť si súdny spis vo veci vedenej Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 28T/98/2020. Žalobca 2/ odvodzuje v konaní uplatnený nárok od toho, že uvádza, že bol dlhodobým druhom matky zomrelého J. B., na výchove ktorého sa podieľal a s ktorým žil v spoločnej domácnosti. Tieto skutočnosti nateraz v konaní nepreukázal. Žalobca 2/ teda nebol v príbuzenskom vzťahu s J. B., keď nebol jeho otcom. Nemožno poprieť, že aj medzi partnerom rodiča a dieťaťom môže časom vzniknúť blízky vzťah s citovou väzbou. Na druhej strane, takýto vzťah nie je a už od svojej podstaty nemôže byť na rovnakej úrovni ako vzťah rodič - dieťa, ktorú iný vzťah dosiahnuť ani nemôže. Vzťah rodič-dieťa je totiž osobitý a to nielen z dôvodu, že je biologický, ale aj preto, že vo svojej podstate najmä v období detstva a dospievania dieťaťa je nenahraditeľný, keď dieťa je priam existenčne v jednotlivých sférach svojho života naviazané a závislé na rodičoch (čo nadväzuje aj na biologický vzťah, rodičovské práva a povinnosti, vzájomnú vyživovaciu povinnosť rodičov a detí a pod.). Postupom času dochádza k modifikácii aj vzťahu rodič/dieťa, keď niektoré jeho funkcie dopĺňajú, resp. nahrádzajú iné vzťahy. Osobitne po tom, čo dieťa nadobudne dospelosť, začne sa osamostatňovať a budovať vlastný partnerský vzťah. Intenzita zásahu do osobnostných práv pozostalej osoby smrťou blízkej osoby pritom závisí aj od viacerých ďalších faktorov. Jedným z nich okrem iného bude aj vek pozostalej osoby, keď maloletá osoba je smrťou blízkej osoby obzvlášť traumatizovaná, keď

jej schopnosť spracovať smrť blízkej osoby a s touto sa postupne vyrovnať, je výrazne sťažená. Inak je to u dospelého človeka, ktorý je postupom času schopný stratu spracovať a s touto sa prinajmenej čiastočne vysporiadať a naučiť žiť. Z hľadiska intenzity do osobnostných práv pozostalej osoby je významné aj to, či bol pozostalý schopný sa sám hmotne a inak samostatne zabezpečiť, či bol odkázaný na výživu a starostlivosť zomrelého a či zomrelý na takúto výživu a starostlivosť bol povinný. Uvedené skutočnosti tiež zásadne vplývajú na hĺbku zármutku pozostalých osôb, spôsob prežívania spôsobenej straty a intenzitu zásahu do ich osobnostných práv. Vyššie uvedené skutočnosti žalobca 2/ pri uplatnení svojho nároku nezohľadnil. Rovnako nezohľadnil ani stanovisko pôvodcu zásahu - žalovaného 1/ k zásahu a vzniknutej ujme. Žalovaný 1/ opakovane vyjadril ľútosť nad smrťou J. B., svoj čin úprimne oľutoval a aj jeho osobne strata J. B. vo viacerých sférach jeho života ťažko zasiahla. Z tohto dôvodu potom žalobcovi 2/ nárok na náhradu nemajetkovej ujmy tak, ako ho uplatnil, nevznikol. Žalobcov nárok prevyšuje výšku náhrad priznávaných súdmi v SR rodičom v prípade smrti dospelého dieťaťa. Poukázal príkladmo na rozhodnutia Okresného súdu Liptovský Mikuláš vo veci sp. zn. 7C/256/2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo dňa 28.10.2013, sp. zn. 8Co/264/2013 priznal každému z rodičov náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- EUR v súvislosti so smrťou syna pri dopravnej nehode; Okresný súd Bratislava I rozhodnutím vo veci sp. zn. 10C/171/2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 10Co/38/2017 priznal za smrť dospelého dieťaťa jeho matke náhradu nemajetkovej ujmy 4.800,- EUR (po zohľadnení 40% spoluzodpovednosti nebohej dcéry); Okresný súd Bratislava I rozhodnutím vo veci sp. z. 19C/68/2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn.: 14Co/130/2016 bola každému z rodičov obeti dopravnej nehody žijúcich v spoločnej domácnosti s ňou priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 5.000,- EUR (v tejto sume bola zohľadnená 30 % spoluzodpovednosť obeti na dopravnej nehode); Okresný súd Bratislava II rozhodnutím vo veci sp. zn. 52C/109/2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn.: 3Co/140/2018 priznal každému z rodičov obeti dopravnej nehody žijúcich s ňou v spoločnej domácnosti náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- EUR; Okresný súd Zvolen rozhodnutím vo veci sp. zn. 10C/170/2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 16Co/49/2019 priznal otcovi obete dopravnej nehody náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- EUR. Zároveň namietal, že žiadny právny predpis nezakladá solidaritu žalovaných 1/ a 5/. Žalovaný 5/ nie je v danom vzťahu ani vecne legitimovaný a žalobcom v tomto konaní uplatnené nároky voči nemu nevznikli. Žalovaný 5/ je právnickou osobou, ktorá bola zriadená zákonom č. 381/2001 Z.z. a jednou z jeho úloh je spravovať poistný garančný fond podľa 20 ods. 1 písm. a) tohto zákona. Zákon č. 381/2001 Z.z. v 24 ods. 2 zakladá povinnosť žalovaného 5/ z ním spravovaného poistného garančného fondu poskytovať poškodeným poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, avšak výlučne v rozsahu a za podmienok stanovených v tomto ustanovení. V tomto prípade však nie je naplnený žiadny z predpokladov uvedených v § 24 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z., s ktorými zákon spája povinnosť žalovaného 5/ ako kancelárie poisťovateľov poskytnúť plnenie. Vozidlo, v dôsledku prevádzky ktorého došlo k smrti J. B., bolo v rozhodnom čase tuzemské a bolo v rozhodnom čase (13.4.2020) poistené za podmienok podľa zákona č. 381/2001 Z. z. a to v spoločnosti UNION poisťovňa, a.s. a preto žalobcom vzniklo právo na poistné plnenie v súlade s § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. voči poisťovateľovi prevádzkovateľa vozidla, ktorého prevádzkou im mala byť ujma, resp. škoda spôsobená a teda nie sú naplnené podmienky vyžadované ustanovením § 24 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. na vznik povinnosti žalovaného 5/ poskytnúť žalobcom plnenia, ktorých sa domáhajú v tomto konaní. Zároveň vzniesol námietku premlčania s poukazom na to, že osobe, ktorej vznikla škoda prevádzkou motorových vozidiel (ako dopravných prostriedkov), za túto škodu zodpovedá prevádzkovateľ motorového vozidla, resp. iná osoba podľa § 427 a nasl. OZ, pričom za túto škodu môže zodpovedať aj vodič tohto motorového vozidla zo všeobecnej zodpovednosti za škodu (§420 OZ). Zároveň zákon č. 381/2001 Z.z. v § 15 ods. 1 zakladá tzv. priamy nárok poškodeného proti poisťovateľovi z povinného zmluvného poistenia, keď poškodený je oprávnený svoj nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorových vozidiel uplatniť aj priamo proti poisťovateľovi poisteného škodcu. Teda poškodený má právo na to isté plnenie od dvoch rôznych subjektov, pričom od každého z nich z iného právneho dôvodu; proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecne záväzným právnym predpisom. Jedná sa teda o dva záväzky zaplatiť poškodenému ako veriteľovi ten istý dlh; poškodený však nemôže dostať to isté plnenie (náhradu škody) dvakrát. Preto má tieto možnosti uplatnenia svojho nároku proti škodcovi (osobe zodpovednej za škodu); proti poisťovateľovi podľa zákona č. 381/2001 Z.z.; proti škodcovi a aj proti jeho poisťovateľovi s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého z nich. Poškodený má už od okamihu vzniku zodpovednosti za škodu objektívnu možnosť uplatniť svoje nároky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel ktorýmkoľvek z uvedených spôsobov. Ak poškodený uplatní svoje nároky iba voči

jednému z povinných subjektov, tak tým nevzniká zároveň povinnosť druhého povinného subjektu plniť tento nárok za neho. Povinnosť poškodeného a jeho poisťovateľa sú z tohto hľadiska na sebe nezávislé a závisí iba od rozhodnutia poškodeného, kto z nich bude musieť svoju povinnosť v skutočnosti realizovať. Toto závisí výlučne na rozhodnutí poškodeného (a jeho voľbe spôsobu uplatnenia jeho práva), nie na postavení druhého z povinných subjektov. Správnosť uvedeného plne podporuje aj aplikačná prax; napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27.8.2014 vo veci sp. zn. 2 M Cdo 9/2013 zverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 71/2015, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 22.6.2016 vo veci sp. zn. 3 Cdo 18/2016. V tomto prípade pritom žalobcovia uplatnili svoje nároky voči žalovanému 1/ ako nimi označenej osobe zodpovednej za zásah do osobnostných práv žalobou zo dňa 11.4.2023. Voči žalovanému 5/ však touto žalobou svoje nároky neuplatnili. Žalovaný 5/ sa stal stranou tohto konania až na základe uznesenia súdu zo dňa 17.4.2024, ktorým na základe návrhu žalobcov bol súdom do konania pripustený ako ďalší účastník na strane žalovaného. Nakoľko u náhrady nemajetkovej ujmy nie je stanovená osobitná premlčacia doba, tak táto je v súlade s § 101 OZ trojročná a začína plynúť prvým dňom, keď sa toto právo mohlo vykonať. Rozhodujúcim pre začatie plynutia premlčacej doby tohto nároku je deň, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby a premlčacia doba tohto nároku začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Správnosť uvedeného právneho záveru vyplýva okrem iného aj z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/194/2011, rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo vecí sp. zn. 5Cdo/265/2009, sp. zn. 8Cdo/l 24/2017. V tomto prípade malo dôjsť k zásahu do osobnostných práv žalobcov smrťou J. B. pri dopravnej nehode dňa 13.4.2020; premlčacia doba začala potom plynúť dňom 14.4.2020 a uplynula 14.4.2023. Voči žalovanému 5/ však žalobcovia uplatnili svoje nároky až po uplynutí premlčacej doby. Z tohto dôvodu preto žalovaný 5/ vzniesol voči uplatneným nárokom námietku premlčania.

12. Žalobca 2/ doručil súdu dňa 09.07.2024 repliku k vyjadreniu žalovaného 5/ a uviedol, že žalobca 2/ (pôvodne aj so žalobkyňou 1/) sa domáhajú svojho nároku voči žalovanému 5/ Slovenskej kancelárii poisťovateľov Bratislava v zmysle ust. § 24 ods. 2 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla s poukazom na tú zásadnú skutočnosť, že pôvodne žalovaná 2/ H. I. ako fyzická osoba - držiteľ motorového vozidla zn. Škoda Fabia, ŠPZ: L., ktorého prevádzkou bola spôsobená vodičom žalovaným 1/ E. F. 13.04.2020 spôsobená dopravná nehoda, si nesplnila svoju zákonom stanovenú povinnosť v súlade s ust. § 3 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z. a v čase dopravnej nehody nemala uzatvorené platné povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou osobného motorového vozidla, za ktorú je povinný plniť - uhradiť poškodeným z poistného garančného fondu v zmysle ust. § 24 ods. 2 cit. zákona žalovaný 5/. V ostatných častiach námietok žalovaného 5/ zotrval na svojom podanom návrhu a následných písomných podaniach, nakoľko mal za to, že jeho nárok je legitímny a jeho výšku ponecháva na rozhodnutie a úvahu súdu po výsluchu účastníkov a vykonanom riadnom dokazovaní.

13. Žalovaný 5/ v duplike doručenej súdu dňa 02.10.2024 poukázal na to, že žalobca 2/ sa z vecnej stránky k jeho podaniu fakticky nevyjadril, keď sa obmedzil iba na to, že sa stotožnil so záverom žalovaného 5/. Zotrval na námietke premlčania vznesenej žalovaným 5/, keď na premlčaní nároku žalobcu 2/ voči žalovanému 5/ nič nemení ani rozhodovacia prax najvyššieho súdu, na ktorú žalobca 2/ poukázal vo svojom podaní z 28.3.2024. Žalobou zo dňa 11.4.2023 uplatnili v tomto konaní žalobcovia 1/ a 2/ svoje nároky výlučne voči žalovanému 1/, pôvodne žalovanej 2/ a spoločnosti UNION poisťovňa, a.s. (pôvodne žalovaný 3/). Žaloba je pritom podľa § 131 Civilného sporového poriadku procesným úkonom, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného, resp. poškodeného práva. Teda už dôsledkom doručenia žaloby súdu bolo začatie konania o nárokoch žalobcov 1/ a 2/ proti žalovaným 1/ až 3/. Týmto okamihom žalobcovia uplatnili svoje nároky voči žalovaným 1/ až 3/. Touto žalobou však nedošlo k uplatneniu nárokov žalobcov voči žalovanému 5/. Žalobca 2/ až podaním zo dňa 28.3.2024 navrhol súdu, aby pripustil vstup žalovaného 5/ do konania na strane žalovaných. Návrh na pristúpenie do konania podľa § 79 Civilného sporového poriadku („Na návrh žalobcu môže súd pripustiť, aby do konania pristúpil ďalší subjekt. Súhlas toho, kto má takto do konania pristúpiť, je potrebný, ak má vystupovať na strane žalobcu.“) je procesným podaním žalobcu, na základe ktorého prejavuje vôľu (rozšíriť) zmeniť okruh sporových strán. Priamo týmto podaním však k zmene okruhu sporových strán nedochádza; k tomuto dochádza až na základe rozhodnutia súdu, ktorým pripustí, aby do konania pristúpil ďalší subjekt (na strane žalobcu, resp. na strane žalovaného). Pri svojom rozhodovaní súd skúma procesné podmienky prípustnosti tohto pristúpenia. O pripustení pristúpenia ďalšieho subjektu na strane žalobcu, resp. žalovaného rozhoduje súd uznesením, proti ktorému nie je odvolanie prípustné

(§357 Civilného sporového poriadku). Až právoplatnosťou rozhodnutia o pripustení ďalšieho subjektu do konania na strane žalobcu, resp. žalovaného, sa v návrhu na takéto pripustenie označený subjekt stáva sporovou stranou. Až týmto okamihom teda dochádza k tomu, že uplatnené nároky v konaní budú vo vzťahu k označenému subjektu (ako sporovej strane) prejednané a následne rozhodnuté. Preto, až právoplatnosťou rozhodnutia súdu o pripustení pristúpenia dochádza k uplatneniu nároku vo vzťahu k do konania pristupujúcej sporovej strane. V tomto prípade pritom súd o pristúpení žalovaného 5/ rozhodol uznesením č. k. 51C/26/2023-166 zo dňa 17.4.2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť 23.5.2024. Ak aj akceptoval správnosť rozhodovacej praxe, na ktorú poukazuje žalobca 2/, v takom prípade by premlčacia doba nároku žalobcu 2/ vo vzťahu k žalovanému 5/ začala plynúť 13.4.2021 s tým, že by uplynula dňa 13.4.2024. Keďže súd pripustil, aby sa žalovaný 5/ stal sporovou stranou na strane žalovaného až uznesením zo da 17.4.2024, právoplatným dňa 23.5.2024, k uplatneniu nároku žalobcu 2/ voči žalovanému 5/ došlo až po uplynutí premlčacej doby. Aj z tohto dôvodu je potom námietka premlčania vznesená žalovaným 5/ dôvodná.

14. Súd vo veci samej nariadil pojednávanie na deň 20.01.2025, na ktorom za prítomnosti žalobcu 2/ a jeho právnej zástupkyne, žalovaného 1/ a jeho právneho zástupcu a právneho zástupcu žalovaného 5/ vec prejednal a rozhodol.

15. Právna zástupkyňa žalobcu 2/ na pojednávaní zotrvala na podanej žalobe. Zopakovala, že žalobca sa svojím návrhom domáha náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu, že žalovaný v rade 1/ svojím protiprávnym konaním zapríčinil smrť nebohého a zasiahol tým do osobnostných práv žalobcov, a to predovšetkým do práva na súkromný a rodinný život z dôvodu smrti blízkej osoby, ktorým zásahom došlo k nečakanému pretrhnutiu ich citových väzieb a spôsobeniu psychickej ujmy. Domáha sa nárokov tak, ako boli prednesené v žalobnom návrhu v celom rozsahu, avšak výšku ponecháva na úvahu súdu. Nárok žalobcu 2/ považovala za odôvodnený s poukazom na ust. § 116 OZ, pričom žalobcu v rade 2/ považuje za osobu inú blízku vo vzťahu k nebohému. Čo sa týka samotného vyjadrenia súdu vo vzťahu k návrhom na dokazovanie prednesenými zo strany žalovaného v rade 5/ ohľadne jednotlivých úkonov trestného, resp. listín trestného konania, považovala tieto za nadbytočné v danom rozsahu, nakoľko z uvedeného trestného spisu nevyplýva vykonávané dokazovanie v konaní pred súdom, nakoľko žalovaný v rade 1/ urobil vyhlásenie o vine. V tom rozsahu sa dokazovanie v rámci trestného konania nevykonávalo. Z uvedených listín, ani zo žiadneho štádia trestného konania nevyplynulo zavinenie samotného nebohého, na ktoré odkazuje žalovaný 5/. Prednesené okolnosti boli prejavené v rámci trestného konania a zohľadnené proti trestnom rozhodnutí, či už účinná ľútosť, alebo prejavená nejaká satisfakcia morálna, ktorá je pre žalobcu nedostatočná. Aj čo sa týka prejavenej ľútosti, aj lekárska správa o psychickom stave boli vyhodnotené v rámci trestného konania a uloženého trestu. V rámci trestného konania nebolo konštatované žiadne spoluzavinenie, ani v minimálnom rozsahu nebohého. Je to len hypotetická úvaha. Pokiaľ ide o lekárske správy z obdobia apríla 2020 z prípravného konania, nejedná sa o trvalý resp. dlhodobejší zhoršený zdravotný stav žalovaného 1/. Z ďalšieho konania resp. z jeho pobytu vo výkone väzby, trestu, neboli preukázané žiadne obdobné lekárske správy, resp. zhoršenie jeho zdravotného stavu. Podstatná okolnosť, ktorá vyplýva z uvedených lekárskych správ, prejavoval sa zhoršený zdravotný stav predovšetkým strachom z jeho ďalšieho osudu, z hrozby uloženého trestu a možno pobytu vo výkone trestu a obavu o jeho rodinu, keď bude vo výkone trestu a ďalšieho fungovania. Poukázala na zápisnicu o výsluchu obvineného - žalovaného 1/ hneď po skutku zo dňa 14.04.2020 na č.l. 24, kde sa samotný obvinený vyjadril: „Po fyzickej, psychickej a duševnej stránke sa cítim byť v poriadku a pripravený vypovedať.“ Bolo to deň po tragickej udalosti. Čo sa týka samotných znaleckých posudkov, resp. prednesov právneho zástupcu žalovaného, vo vzťahu k znaleckým posudkom doplnila, že v rámci znaleckého posudku z úseku dopravy, bola možno hypoteticky hodnotená aj situácia, kedy nebohý stál, resp. bol v inej polohe, aké by mohli nastať okolnosti vyplývajúce zo zrážky vozidlom. Avšak z uvedeného znaleckého posudku nevyplýva, či by táto nehoda resp. tento stret mal rovnaké následky resp. by tieto následky boli pre nebohého priaznivejšie. Zo samotného znaleckého posudku vyplýva, že keby aj nebohý stál v rozumnej vzdialenosti na vozovke, nezabránil by stretu s motorovým vozidlom. V tejto súvislosti je predovšetkým potrebné poukázať, že žalovaný 1/ porušil všetky povinnosti, ktoré vyplývajú z uvedeného a porušenia Zákona o cestnej premávke. Je predovšetkým potrebné poukázať, že šoféroval motorové vozidlo bez vodičského oprávnenia, pod vplyvom alkoholu a samozrejme neprispôsobil jazdu a rovnako nedodržal rýchlosť jazdy a išiel po nesprávnej strane cesty. Všetky tieto okolnosti mali súvis s dopravnou nehodou a následkami. Čo sa týka samotnej prejavenej ľútosti, resp. vyjadrenia ohľadne plaču, táto skutočnosť bola vyhodnotená v rámci poľahčujúcich okolností pri ukladaní trestu. V žiadnej z lekárskych správ, ktoré sú len z prípravného

konania, teda prebiehajúceho vyšetrovania, v rámci ktorého sa samozrejme mohli prejaviť nejaké výčitky svedomia, bola predovšetkým len konštatovaná obava a ľútosť obvineného z uvedeného skutku len vo vzťahu k možnému trestu a ako bude ďalej fungovať jeho rodina. Zo žiadnej citovanej lekárskej správy nevyplýva ľútosť prejavená vo vzťahu k nebohému resp. k pozostalým. Aj žalovaný v rade 1/, resp. právnym zástupcom prednesená nejaká forma pomoci, resp. o zamýšľanej forme pomoci, či už fyzickej alebo inej, zo žiadnej zo správ takáto forma pomoci, ani len prejav vo vzťahu k pozostalým nevyplýva. K vykonanému výsluchu žalobcu 2/ uviedla, že žalobca s matkou nebohého žil v spoločnej domácnosti už v čase, keď bola tehotná, čiže on vo vzťahu k nebohému bol jeho otcom, de facto alebo považovaný za otca, nakoľko žili v spoločnej domácnosti od jeho narodenia. Počas celého jeho života sa podieľal na jeho výchove, na jeho starostlivosti, žili v spoločnej domácnosti. Tak ako uviedol vo svojej výpovedi, aj nebohý sa podieľal na nákladoch v domácnosti a nákladoch celej rodiny, tvorili jeden celok ako rodina. Z jeho odpovede možno zistiť, že je to jednoduchý človek, ktorý má niekedy aj problém vyjadriť sa k samotnému vzťahu. Avšak táto okolnosť vyplýva ako z vyjadrenia, aj z písomných vyjadrení samotného žalovaného 1/ ako skutočnosť, že tvorili rodinu, že bol považovaný za otca nebohého, nebola nikdy namietaná a tak ho poznali aj jeho najbližší, aj priatelia, aj všetci obyvatelia danej obce. V záverečnej reči uviedla, že má za to, že bol dostatočným spôsobom preukázaný nárok žalobcu vo vzťahu k jednotlivým žalovaným. Nárok toho času už len žalobcu v rade 2/ ako osoby blízkej vo vzťahu k nebohému, je dostatočne odôvodnený a nárokovateľný. Výšku samotnej nemajetkovej ujmy ponecháva na úvahu súdu s tým, že k uvedenej povinnosti navrhovala zaviazať oboch žalovaných, pričom splnením povinnosti jedného zaniká povinnosť plniť druhého. Čo sa týka náhrady trov konania, majúc za to, že nárok žalobcu je dôvodný a v plnom rozsahu odôvodnený, žiadala aj priznať nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

16. Žalobca 2/ na pojednávaní uviedol, že mu žena z toho zomrela a on zomrelého odmalička vychovával, o neho sa postaral. Aj sa liečil, chorý je z toho. Pri svojom výsluchu uviedol, že bol 10 minút pri tej zrážke. On stál, ten chlap na druhej strane, on do protismeru išiel, prešiel na druhú stranu vozovky a ho zabil. On išiel takou rýchlosťou, tam keby deti tam kreslili na ceste, tak ich pozabíja. Veď on tam išiel 75, tomu autu tam namerali rýchlosť, ten chlapec tam stál na kraji. Ešte kýblik bol rozbitý, čo mu žalobca 2/ dal, on ich čakal na druhej strane, on išiel do protismeru. On prešiel cez celú vozovku a tam ho nabral. A ten chlapec nepomohol, on tam stál. On na druhú stranu nešiel. On išiel po ľavej strane. Chlapec ležal na zemi. Preberali ho a nemohli ho prebrať. Bol to športovec, futbalista hrával 3 roky futbal, športovú školu mal, 7 rokov chodil do školy v Žiline na športovú školu. Hrával aj v Stráži. K vzťahu k nebohému uviedol, že ho odmalička vychoval, bol to jeho syn. Nemohol si ho na seba napísať, lebo družka bola v manželskom vzťahu. Tak ho nechceli na žalobcu 2/ napísať. On mal iné meno a žalobca 2/ má iné meno. Ale odmalička ho vychovával, lebo muž jeho matky zomrel. Vozil ho na koči. S jeho matkou 40 rokov žil. K osvojeniu nemohlo dôjsť, lebo manžel jeho družky a otec J. B. zomrel a tým pádom ona mala vdovský dôchodok a on si nemohol osvojiť, lebo matka sa obávala, že príde o ten vdovský dôchodok. Žena zomrela, z toho sa trápila stále, v nemocnici zomrela, dostala mozgovú príhodu a už je sám. Žalobca uviedol, že to ťažko znáša. Stále to má pred sebou, ako ho videl. On by bol ešte aj ušiel od auta, ale ten mu zastavil, že aby sa vrátil, čo urobil. Žalovaný 1/ ani jeho kamarát nebol. On nikdy u nich nebol. Akurát tam chodili tí druhí, ten C., čo s ním bol. Ďalej uviedol, že sa trápi stále. Na cintorín chodí, stále ho má pred sebou. Uviedol, že doma už nebýva, odsťahoval sa a býva v Žiline, kde mal rodičov. Stále to má pred sebou, aj sa mu sníva o tom. Už má 67 rokov, nemá ani manželku, ani syna, nemá nič. Je mu zle, zhoršuje sa to. Aj lieky užíva. Ten chlapec mal život pred sebou, mal mať svadbu, V ten deň ráno ho mu povedal, že nepil nič, lebo pôjde za frajerkou do Rajeckých. Aj do roboty chodil, bol pracovitý, aj školy mal, futbal hrával, bol vyučený. Aj sa z toho robil pohreb, keď mu dal 1.000,- Eur ten klub za to, že bol taký dobrý športovec, futbalista. Aj pri hasičoch bol. Aj tam dostal 2.000,- Eur. Oni nejako nemali ušetrené peniaze, nikto nepočítal s takou udalosťou, pohreb z tých peňazí sa urobil, aj pomník mal urobený. Teraz žalobca 2/ šetrí peniaze a chce žene urobiť pomník. Uviedol, že je dôchodca a občas ešte chodí pracovať, na brigádu, aby sa odreagoval trošku. Na otázku právnej zástupkyne v čom spočívala pomoc syna- nebohého vo vzťahu k rodičom uviedol, že nebohý pracoval, dával domov peniaze, keď mal, aj zaplatil buď elektriku. Žalobca 2/ má len dôchodok 370,-Eur, aj v čase nehody bol dôchodca, mal dôchodok 360,-Eur. Na otázku právneho zástupcu žalovaného 1/ či boli schopní spolu s manželkou v čase tej škodovej udalosti a pred ňou pokryť všetky náklady na domácnosť uviedol, že áno, manželka mala dôchodok, on mal dôchodok, tak spolu. Zo strany žalovaného 1/ mu nebola poskytnutá pomoc.

17. Právny zástupca žalovaného 1/ na pojednávaní uviedol, že považuje výšku požadovanej nemajetkovej ujmy za neprimeranú vzhľadom na okolnosti na strane žalobcov, okolnosti na strane

žalovaného v rade 1/, ako aj s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov v rámci tejto problematiky. Rovnako tak namietal existenciu príbuzenského vzťahu medzi žalobcom a pozostalým, nakoľko túto skutočnosť žalobcovia žiadnym spôsobom doposiaľ nepreukázali. Trval na oboznámení lekárskej správy na č.l. 384 a 386, a to vo vzťahu k preukázaniu psychického stavu žalovanému 1/ po tom incidente a takisto aj zápisnicu o jeho výsluchu (č. l. 17 - 26), a to vo vzťahu k preukázaniu jeho postoju k nehode. V záverečnej reči uviedol, že nemajetková ujma v peniazoch predstavuje len jednu z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany práva na ochranu povinností. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia, teda ospravedlnenie ako rýdzo osobné právo nestačí na zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv. Žalovaný v rade 1/ sa úprimne ospravedlnil rodičom žalobcu a zároveň prejavil ľútosť nad svojim konaním aj v priebehu trestného konania a taktiež aj na dnešnom pojednávaní, pričom ospravedlnenie žalovaného v rade 1/ ako morálna satisfakcia za zmiernenie priaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv žalobcu je nevyhnutné reflektovať pri určovaní na výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovi. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy musí súd prihliadnuť aj na majetkové pomery škodcu a nevytvárať na neho ekonomickú záťaž, ktorá by bola pre neho existenčne likvidačná. Meritórnym rozhodnutím súdu nemožno vytvárať taký stav, ktorý by bol spôsobilý ničiť ďalší ľudský život a to vytvorením nezvládnuteľnej ekonomickej záťaže pre žalovaného v rade 1/. Uvedené skutočnosti konštatoval aj Krajský súd v Trenčíne vo svojom rozhodnutí vedenom pod sp. zn. 17Co/243/2015 zo dňa 22.03.2016. Žalovaný v rade 1/ má mladú rodinu, má vyživovaciu povinnosť ku svojej dcére a nemanželskému dieťaťu. Má príjem vo výške 900,- Eur zo svojho zamestnania v Kofole a.s. a nevlastní žiadne nehnuteľnosti, ani hnuteľný majetok vyššej hodnoty. Zaviazať žalovaného na úhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- Eur by bolo pre neho existenčne likvidačné, nakoľko stále sa musí zaradiť späť do bežnej spoločnosti a z existenčného hľadiska sa postaviť na svoje nohy potom, ako bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody. Vo vzťahu k určovaniu výšky nemajetkovej ujmy je nevyhnutné vziať na zreteľ, že pozostalý bol dospelá osoba vo veku 26 rokov, teda jeho odkázanosť na rodičov nebola žiadna, pričom materiálna odkázanosť na neho nebola v tomto konaní legitímnym spôsobom preukázaná, resp. bola preukázaná iba do tej miery, že pozostalý sa podieľal na úhrade elektriky, čo v podstate aj vyplýva z toho, že užíval spolu so žalobcami spoločnú nehnuteľnosť. Taktiež treba poukázať na skutočnosť, že žalovaný v rade 1/ vykonal uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, čím splatil spoločnosti svoj dlh za jeho protiprávne konanie. Svoje konanie žalovaný od samotného počiatku trestného konania priznal, úprimne ho oľutoval, pozostalým sa ospravedlnil, pričom pred spáchaním tohto skutku viedol riadny život. Skutok, ktorý zapríčinil žalovaný v rade 1/ mal, má a bude mať ďalekosiahle dôsledky na jeho psychický stav, nakoľko svojim konaním spôsobil smrť svojho dlhoročného kamaráta. Nepriaznivý psychický stav žalovaného bol preukázaný na dnešnom pojednávaní a to oboznámením lekárskych správ a výsluchom samotného žalovaného v rade 1/. V kontexte týchto skutočností navrhoval, aby súd rozhodol tak, že ho zaviaže spoločne a nerozdielne so žalovaným v rade 5/ na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovi v rade 2/ vo výške 7.500,- Eur, vo vzťahu k trovám, aby súd rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

18. Právny zástupca žalovaného 5/ na pojednávaní v plnom rozsahu odkázal na svoje písomné podania vo veci. Poukázal na samotný prístup žalovaného 1/, ktorý prejavil záujem aj nejakým svojim osobným prístupom pomáhať rodine žalobcu v tej praktickej stránke života, pretože tá stránka sa nejakým spôsobom dotkla práve aj tej praktickej stránky života. Pokiaľ ide o návrhy na prečítanie znaleckých posudkov, poukázal, že ako vyplynulo zo znaleckého posudku z oblasti medicíny, tak zosnulý v čase dopravnej nehody nebol vo vzpriamenej polohe, ale kľačal, resp. čupel. Vychádzajúc z posudku z dopravy, zosnulý v tom čase bol 0,9 m od kraja vozovky, čiže nachádzal sa na ceste. Tým, že kľačal, resp. čupel, tvoril prekážku cestnej premávke. Nemá to vplyv na samotnú trestnoprávnu zodpovednosť žalovaného 1/, ale môže to mať a podľa jeho názoru to má vplyv na to, aké fatálne následky tá dopravná nehoda mala, pretože, posudok z oblasti dopravy na str. 25 a násl. je simulácia, čo by sa stalo v prípade, ak by zosnulý stál pri dopravnej nehode a prechádzal cez cestu a čo sa stalo v prípade, ak čupel, resp. kľačal. Porovnaním naopak s posudkom z oblasti medicíny je zrejmé, že prakticky všetky tie fatálne zranenia, ktoré v konečnom dôsledku zosnulý vytrpel a v dôsledku ktorých zomrel, tak sú spôsobené tým, že jeho telo sa dostalo pod vozidlo a následným pôsobením fyzikálnych síl došlo vlastne k zraneniam nezlučiteľným so životom. Ak by stál, tak by tieto zranenia neutrpel, pretože by sa vôbec pod vozidlo nedostal. Čiže z hľadiska náhrady nemajetkovej ujmy je namieste uvažovať aj o istej spoluzodpovednosti samotného zosnulého. Neznižuje zodpovednosť žalovaného 1/, zodpovedá trestnoprávne, a teda zodpovedá v konečnom prípade, ak sa ukáže, aj za nemajetkovú ujmu. Ale toto sú skutočnosti, ktoré treba zohľadniť a preto navrhol dokazovanie čítaním z trestného spisu v ním

navrhovanom rozsahu. Poukázal na znenie zápisnice na hlavnom pojednávaní str. 4 (č.l. 390 trestného spisu): „Obžalovaný uvádza: Cítim sa vinný, je mi to ľúto, čo sa stalo, bol to môj kamarát. Nechcel som to urobiť. Samosudkyňa protokoluje, že obžalovaný počas vyhlásenia plakal.“ Na č.l. 393, je to str. 7 zápisnice z hlavného pojednávania, kde splnomocnenec poškodeného uvádza: „Po tejto dopravnej nehode, skontaktoval sa váš manžel alebo vy s rodičmi zomretého za účelom ospravedlnenia?“ Je to vlastne otázka na partnerku žalovaného 1/, kde svedok uvádza: „Oficiálnou cestou sme nikoho nekontaktovali. Riešilo sa to na cintoríne. Ja som pri tom nebola. Bol u nás aj otec, ja som ich nechala, aby si to sami vyriešili. To bolo krátko po tom ako manžela prepustili z CPZ.“ Na str. 9 je to pri záverečnej reči posledné tri odseky, na str. 10, 4. odsek odspodu, na str. 11 posledné slovo žalovaného, kde ešte raz sa chce ospravedlniť: „Ja by som sa ešte raz chcel ospravedlniť, je mi to naozaj veľmi ľúto, čo sa stalo. Som ochotný pomáhať aj fyzicky. Čo sa týka náhrady škody, to si neviem ani predstaviť.“ Zápisnica o vyšetrení obvineného zo 14.04.2020 na str. 9 spodná poznámka vyšetrovateľa: Počas výsluchu obvinený E. F. plakal. Zápisnica z výsluchu svedka G. O. zo 16.04.2020 na str. 4: „Strašne kričal, hysterčil. E. chcel stále ísť k J., kričal, že sa obesí, ak zomrie.“ Zápisnica z výsluchu svedka D. zo dňa 20.04.2020 na str. 4: „Paľo bačal a stále plakal, bolo mu to ľúto.“ Pokiaľ sa týka lekárskych správ, z ich obsahu je zrejmé, aké vážne dopady mala celá situácia na zdravotný stav, obzvlášť psychickej stránke na žalovaného 1/. Každá tá správa svedčí o tom, že v priebehu času zdravotný stav žalovaného bol taký, že si vyžadoval odbornú starostlivosť. Poukázal ešte na č.l. 385 v hornej polovici, tá lekárska správa: Raz je to lepšie, raz je to horšie, aj chodieva otec toho kamaráta do krčmy, popíja, to je hneď vedľa ich domu. Potom, keď ide okolo neho okolo, tak na neho vykrikuje, stále mu to pripomína. Čiže na tom zdravotnom stave žalovaného možno do istej miery má vplyv aj správanie samotného žalobcu 1/. Pokiaľ sa týka znaleckých posudkov, pokiaľ ide o znalecký posudok z oblasti dopravy, poukázal na str. 25 a násl., grafickú časť, fotografickú a následne grafické simulácie, ktoré uviedol súdny znalec, čiže od 25 strany do 27 pri tej polohe, v akej zosnulý bol v čase dopravnej nehody, čiže kľačiac, resp. čupiac, a aký by bol p

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 1 CSP odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 3 CSP odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ustanovenia § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ( t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.